

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtru[m] conueniat sibi orare pro seipso an pro filijs tm[en].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS III

Super questionibus
21. articulum ser-
uatum.

Vtrum fuerit conueniens Christum
pro se orare.

conclusio est: Chri-
stus non orauit secun-
dum sensualitatem.
Iuxta secundum con-
clusio est: Christus
orauit secundum sen-
sualitatem. Proban-
tur ambæ conclusio-
nes in litera satis cla-
re, ut patet. Et tota
materia est clara, quo-
niam & constat quod d
omnino non potest ef-
fe sensualitatis actus,
& q sensualitatis af-
fectus potest esse ma-
teria, quam oratio
Deo offert.

sed alii homines non orant secundum sensuali-
tatem, ergo nec Christus orauit secundum sensua-
litate[m].

RESPON. Dicendum, quod orare secundum sen-
sualitatem potest intelligi dupliciter. Vno modo sic
quod ipsa oratio sit actus sensualitatis, & hoc modo
Christus secundum sensualitatem non orauit: quia
eius sensualitas eiusdem naturæ, & speciei fuit in
Christo & in nobis. In nobis autem non potest sen-
sualitas orare duplici ratione. Primò quidem, quia
morus sensualitatis non potest sensibilia transcende-
re, & ideo non potest in Deum ascendere, quod req-
ritur ad orationem. Secundò, quia oratio importat
quandam ordinationem, prout scilicet aliquis desi-
derat aliquid quasi a Deo implendum, & hoc est so-
lus rationis. Vnde oratio est actus rationis, ut in
secunda parte habitum est. * Alio modo potest dici ali-
quis orare secundum sensualitatem, quia scilicet ei⁹
ratio orando Deo proponit, quod est in appetitu se
sualitatis ipsius, & secundum hoc Christus orauit se-
cundum sensualitatem, in quantum scilicet oratio
eius exprimebat sensualitatis affectum tamquam se
sualitatis aduocata, & hoc, ut nos de tribus instrue-
ret. Primò quidem, ut ostenderet, se ueram naturam
humanam suscepisse eum omnibus naturalibus affe-
ctibus. Secundò, ut ostenderet quod homini licet se-
cundum naturalem affectum aliquid uelle, qd Deus
non uult. Tertio, ut ostendat quod proprium affe-
ctum debet homo diuine uoluntati subiacere. Vn-
de Aug. * in Enchir. dicit. Sic Christus hominem ge-
rens, ostendit priuatam quandam hominis uolun-
tatem, cum dicit, Transeat a me calix iste. Hæc enim
est humana uoluntas, proprium aliquid, & tam-
quam priuatum uolens: sed quia rectum uult esse ho-
minem, & ad eum dirigi, subdit, Veruntamen non
sicut ego uolo, sed sicut tu: ac si dicat, Videte in
me: quia potes aliquid proprium uelle, etsi Deus a-
liud uelit.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod caro exultat
in Deum uiuum, non per actum carnis ascendentem
in Deum: sed per redundantiam a corde in carnem,
in quantum appetitus sensitivus sequitur motum
appetitus rationalis.

AD SECUNDVM dicendum, quod licet sensuali-
tas hoc uoluerit quod ratio petebat, hoc tamen orã
do petere non erat sensualitatis, sed rationis, ut di-
ctum est. *

AD TERTIVM dicendum, quod unio in per-
sona est secundum esse personale, quod pertinet ad
quamlibet partem humanæ naturæ: sed ascen-
sio orationis est per actum, qui non conuenit
nisi rationi, ut dictum est. * Vnde non est similis
ratio;

AD TERTIVM sic proceditur.
Videtur quod Christo nõ
fuerit conueniens pro se orare.
Dicit enim Hilar. * in 10. de Tri-
nit. Cum sibi non proficeret de-
precationis sermo, ad profectũ
tamen nostræ fidei loquebatur.
Sic ergo uidetur quod Christus
non sibi, sed nobis orauerit.

¶ 2. Præ. Nullus orat nisi pro eo
quod uult: quia sicut dictum est, †
oratio est quedam explicatio uo-
luntatis per Deum implenda: sed
Christus uolebat pati ea, quæ pa-
riebatur: dicit enim Augus. * 26.
contra Faustum. Homo plerum
que etsi nolit, contristatur: etsi
nolit, dormit: etsi nolit, esurit,
aut sitit. Ille autem, scilicet Chri-
stus, omnia ista habuit, quia uo-
luit, ergo ei non competebat pro
seipso orare.

¶ 3. Præ. Cyprianus dicit in lib. *
de oratione dominica: Pacis &
unitatis magister noluit singilla-
tim & priuatim preces fieri, ut
quis cum precatur, pro se tantũ
precetur: sed Christus illud im-
pleuit quod docuit, secundum
illud Actũ. 1. Cepit Iesus facere
& docere. ergo Christus num-
quam pro se solo orauit.

SED CONTRA est, quod ipse
Dominus orando dicit Ioan. 17.
Clarifica filium tuum.

RESPON. Dicendum, quod
Christ⁹ pro se orauit dupliciter.
Vno modo, exprimendo affectũ
sensualitatis, ut supra dictũ est, *
uel etiam uoluntatis simplicis, q
consideratur ut natura, sicut cũ
orauit a se calicem passionis trãf-
ferri. Alio modo, exprimendo af-
fectũ uoluntatis deliberatæ, quæ
consideratur ut ratio: sicut cum
petijt gloriam resurrectionis: &
hoc rationabiliter. Sicut enim dictum est, * Chri-
stus ad hoc uti uoluit oratione ad patrem, ut nobis
daret exemplum orandi, & ut ostenderet, patrem
suum esse auctorem, a quo & æternaliter processit
secundum diuinam naturam, & secundum natu-
ram humanam ab eo habet quicquid boni habet.
Sicut autem in humana natura, quædam bona ha-
bebat a patre iam percepta, ita etiam expectabat ab
eo quedam bona, nondum habita, sed percipienda:
& ideo sicut pro bonis iam perceptis in humana na-
tura gratias agebat patri, recognoscendo eum au-
ctorem, ut patet Matth. 26. & Ioan. 11. ita etiam ut pa-
trem auctorem recognosceret, ab eo orando pete-
bat ea, quæ sibi deerant, secundum humanam natu-
ram, puta gloriam corporis, & alia huiusmodi. Et in
hoc etiam nobis dedit exemplum, ut de perceptis a
nobis muneribus gratias agamus, & etiam nõdum
habita orando postulemus.

¶ 1. Præ. Magis est uniri Deo in
persona, quam ascendere in Deũ
per orationem: sed sensualitas fuit
assumpta a Deo in unitatem per-
sonæ, sicut & quælibet pars huma-
næ naturæ. ergo multo magis po-
tuit ascendere in Deum orando.

SED CONTRA est, quod dicit Phil.
lip. 2. quod filius Dei secundum
naturam quam assumpsit, in simi-
litudinem hominum factus est:

¶ 2. Præ. Nullus orat nisi pro eo
quod uult: quia sicut dictum est, †
oratio est quedam explicatio uo-
luntatis per Deum implenda: sed
Christus uolebat pati ea, quæ pa-
riebatur: dicit enim Augus. * 26.
contra Faustum. Homo plerum
que etsi nolit, contristatur: etsi
nolit, dormit: etsi nolit, esurit,
aut sitit. Ille autem, scilicet Chri-
stus, omnia ista habuit, quia uo-
luit, ergo ei non competebat pro
seipso orare.

¶ 3. Præ. Cyprianus dicit in lib. *
de oratione dominica: Pacis &
unitatis magister noluit singilla-
tim & priuatim preces fieri, ut
quis cum precatur, pro se tantũ
precetur: sed Christus illud im-
pleuit quod docuit, secundum
illud Actũ. 1. Cepit Iesus facere
& docere. ergo Christus num-
quam pro se solo orauit.

SED CONTRA est, quod ipse
Dominus orando dicit Ioan. 17.
Clarifica filium tuum.

RESPON. Dicendum, quod
Christ⁹ pro se orauit dupliciter.

Vno modo, exprimendo affectũ
sensualitatis, ut supra dictũ est, *
uel etiam uoluntatis simplicis, q
consideratur ut natura, sicut cũ
orauit a se calicem passionis trãf-
ferri. Alio modo, exprimendo af-
fectũ uoluntatis deliberatæ, quæ
consideratur ut ratio: sicut cum
petijt gloriam resurrectionis: &
hoc rationabiliter. Sicut enim dictum est, * Chri-
stus ad hoc uti uoluit oratione ad patrem, ut nobis
daret exemplum orandi, & ut ostenderet, patrem
suum esse auctorem, a quo & æternaliter processit
secundum diuinam naturam, & secundum natu-
ram humanam ab eo habet quicquid boni habet.
Sicut autem in humana natura, quædam bona ha-
bebat a patre iam percepta, ita etiam expectabat ab
eo quedam bona, nondum habita, sed percipienda:
& ideo sicut pro bonis iam perceptis in humana na-
tura gratias agebat patri, recognoscendo eum au-
ctorem, ut patet Matth. 26. & Ioan. 11. ita etiam ut pa-
trem auctorem recognosceret, ab eo orando pete-
bat ea, quæ sibi deerant, secundum humanam natu-
ram, puta gloriam corporis, & alia huiusmodi. Et in
hoc etiam nobis dedit exemplum, ut de perceptis a
nobis muneribus gratias agamus, & etiam nõdum
habita orando postulemus.

Titulus clarus.

In corpore
duæ conclusiones.
Prima est, Christus
orauit pro se, sensua-
litate & simplicis uo-
luntatis affectum ex-
plicando. Secunda
est, Christus orauit
pro se, explicando
petendoque affectũ
uoluntatis delibera-
tæ. Prima conclusio
relinquitur ex dictis
clara, & auctoritate
euangelij, Transeat
a me calix iste. Secun-
da autem probatur
ratione simul & simi-
litudine, Christus or-
rauit pro exemplo,
& pro fide, quod ip-
se est a patre, secun-
dum deitatem & hu-
manitatem: sed ipse
erat a patre secun-
dũ aiqua bona per-
cepta in natura huma-
na, & secundum ali-
qua percipienda, ergo
sicut consonum
fuit gratias agere pro
perceptis, ita petere
percipienda. Et tenet
sequela, quia (sic uero)
rumque auctor reco-
gnoscitur pater. Et
hæc quo ad fidem.
Quo ad exemplum
uero inferitur: ergo
consonum fuit exem-
plum dare, & gratias
agere pro perceptis.
Memento nouitie,
quod orationis mul-
te sunt partes, quarũ
duæ sunt gratiarum
actio & peticio, de
quibus hic est sermo.
Et ideo petitionem
probat litera, Christo
conuenire a simili, si-
cut & gratiarum ac-
tionem.

3. di. 17. art.
3. quest. 2. Ec-
c. 7. 7. Br
10. 12. lect. 7.
lib. 10. parã
ante fin.

Ar. 1. huius
quest.

Lib. 26. c. 8.
in fin. 6.

Aliquantu-
lum a prin-
cip. Euan-
gelica præ-
cepta.

D. 1220.
Ar. preced.

Ar. 1. huius
q. ad 1.

